

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – К.: Довіра, 2007. – 205 с.
2. Молнар Т. І. Ідентифікація особистості молодшого школяра в міжкультурному просторі / Т. І. Молнар // Problems of implementation of science into practice. Abstracts of XIII international scientific and practical conference (20-21 April 2020). – Oslo, Norway, 2020. – С. 301-303.
3. Швачко О. Толерантність як психолого-соціальний феномен / О. Швачко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2001. – № 2. – С. 154-170.

МОЧАН Т.М.,
ПЕХНЬО Е.Е.

Мукачівський державний університет, Україна

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аналіз вітчизняного і світового досвіду засвідчує, що педагогічна майстерність розглядається багатогранно. Існують різні підходи до її дослідження.

Питання педагогічної майстерності є в центрі уваги таких науковців як Ш. Амонашвілі, І. Зязюн, С. Логачевська, Л. Лузина, Р. Скульський, Г. Сагач, О. Савченко та ін. Формуванню педагогічної майстерності, зокрема педагогічної техніки, присвячені роботи Ю. Азарова, Є. Барбінової, Є. Гришина, І. Зязюна, В. Кан-Каліка, Л. Крамущенко, А. Мудрика, Л. Рувинського, Д. Самуйленкова, В. Семиченка, І. Синиці, Н. Тарасович, М. Яковлева та ін.

Науковці, досліджуючи питання педагогічної майстерності викладача ЗВО стверджують що, педагогічна майстерність – це, насамперед, висока культура організаторської, управлінської, виховної, трудової, ігрової і громадської діяльності викладача, наділеного якостями творчої особистості, що дозволяє вирішувати всі питання навчально-виховної роботи разом зі студентами в умовах співдружності та співтворчості, враховуючи інтереси і рівень вихованості кожного, а також індивідуальні та психологічні особливості кожного студента [2, с. 6].

Вагомим є формулювання структурних компонентів педагогічної майстерності у дослідженнях Л. Г.Кайдалова, Н. Б.Щокіна, Т. Ю. Вахрушева, а саме:

– професійна компетентність – знання педагогіки, психології, логіки, принципів, форм і методів навчання і виховання, змісту навчального предмета та індивідуальних особливостей студента; уміння спілкуватися, дохідливо викладати навчальний матеріал, вести полеміку, керувати дискусією, використовувати наочні посібники і технічні засоби навчання, зацікавлювати і підтримувати увагу, аналізувати та оцінювати знання та вміння студентів, володіти комп'ютером; навички усного мовлення, розподілу власної уваги, орієнтування в часі;

– особисті якості – науковий світогляд, висока моральність, широкий кругозір та ерудиція, духовна культура, оптимізм, емоційна стійкість, витримка, наполегливість, співчуття, терплячість і доброзичливість;

– педагогічна техніка – комплекс умінь та навичок, що дають змогу досягнути оптимальних результатів у навчанні та вихованні студентів (міміка, жести, техніка

мовлення, техніка педагогічного спілкування, вміння контролювати власні емоції, настрої тощо);

– педагогічний такт – уміння обирати відповідний тон і стиль спілкування із студентами, колегами;

– педагогічна творчість – заснована на повноті інформації, науковому прогнозі, умінні педагога кожного разу по-новому й ефективно застосовувати в навчально-виховному процесі різні комбінації форм і методів педагогічного впливу. Розмаїття педагогічних ситуацій, виникнення проблем, прагнення підійти до їх вирішення нестандартно на основі своєї уяви обумовлюють педагогічну творчість. Робота «за шаблоном» значно збіднює педагогічний процес і негативно впливає на авторитет педагога;

– гуманістична спрямованість – одна з визначальних характеристик майстерності. Спрямованість – це прагнення особистості до певного роду занять, що базується на стійкому інтересі до нього. Основою її є ідеали, інтереси, ціннісні орієнтації. Гуманістична спрямованість – це спрямованість на особистість іншої людини, утвердження духовних цінностей, моральних норм поведінки і відносин тощо;

– культура мовлення – майстерне володіння словом, уміння точно, доступно, емоційно, образно висловлювати свої думки, оскільки всі педагогічні задуми, цілі та завдання реалізуються в педагогічній взаємодії – спілкуванні зі студентами;

– педагогічні здібності – це особливі якості особистості викладача, що зумовлюють успішність педагогічної діяльності [2, с. 8–9].

Показниками успішної професійної діяльності викладача є комплекс таких взаємопов'язаних характеристик, як: професійна компетентність, професіоналізм, педагогічна майстерність, педагогічні здібності, між якими прослідкуємо зв'язок. Проявом педагогічної майстерності є педагогічне мистецтво, педагогічна творчість. Педагогічна майстерність включає:

– особистісний компонент, як єдність мотиваційно-ціннісної складової (професійно-педагогічної направленості) і індивідуально-психологічних особливостей (загальних і професійно-педагогічних здібностей);

– інформаційно-теоретичний компонент: спеціальні, методологічні, психолого-педагогічні знання;

– діяльнісний компонент, який поєднує педагогічну технологію та техніку [6, с. 235].

Отже, прояв майстерності полягає в успішному вирішенні професійно-педагогічних завдань та високому рівні організації навчально-виховного процесу. Однією з найбільш суттєвих особливостей професійної діяльності педагога є те, що успішність та результативність його роботи безпосередньо залежить від рівня оволодіння професійною майстерністю.

Список використаних джерел

1. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Н. Б. Щокіна, Т. Ю. Вахрушева – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.

2. Приходько А. И. Основы педагогического мастерства : [учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений] / А. И. Приходько, Н. Б. Щекина. – Х.: Издатель Шуст А. И., 2001. – 88 с.

МУРИС Т.,
РУСИН Н.М.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК ГЕОМЕТРИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДОШКІЛЬНЯТ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ ТА СЮЖЕТНО-РОЛЬОВИХ ІГОР

Математичному розвитку відводиться значне місце в розумовому розвитку дітей дошкільного віку. Зміст, організація математичного розвитку дошкільників, облік вікових особливостей в засвоєнні дітьми практичних дій, математичних зв'язків і закономірностей, наступність у розвитку математичних здібностей є провідними принципами у формуванні математичних уявлень.

Незважаючи на достатню кількість проведених до теперішнього часу досліджень в області формування у дошкільнят геометричних уявлень, роль предметних і сюжетно-рольових ігор в даному процесі розглянута не в повній мірі.

Формування геометричних уявлень розвивається відповідно до вікових особливостей. Перші уявлення про форму, розміри і взаємне положення предметів в просторі, діти накопичують в процесі ігор і практичної діяльності, вони маніпулюють предметами, розглядають, обмацують їх, малюють, ліплять, конструюють і поступово виокремлюють серед інших властивостей їх форму.

Найбільш простими і першими іграми дітей є предметні – гри з використанням різних предметів. У цих нескладних за змістом іграх сенс для дітей міститься в самому процесі дії, а не в тому результаті, до якого ця дія повинна привести. Етап предметної гри пов'язаний переважно з оволодінням специфічними функціями предметів, ще недоступних дитині в практичній діяльності.

Сюжетно-рольова гра – це основний вид гри дитини дошкільного віку. Характеризуючи її, А. К. Бондаренко підкреслив, що ця гра є найбільш спонтанне прояв дитини і разом з тим вона будується на взаємодії дитини з дорослими. Їй притаманні основні риси гри: емоційна насиченість і захопленість дітей, самостійність, активність, творчість [1, с. 97].

Це найбільш доступний і зрозумілий нам, дорослим, вид гри. Ось дівчатка грають в магазин. одна - продавець, вона зважує товар, загортає його в папір, отримує гроші. Інша – покупець, вона вибирає, що і скільки купити, оплачує покупку, кладе її в сумку, несе додому. Іншими словами, береться якийсь сюжет – тема (в даному випадку – магазин) і розігрується, поживляється з допомогою ролей (продавець і покупець). Поєднання цих двох ліній (сюжету і ролей) і дає назву грі – сюжетно-рольова.

Основною особливістю сюжетно-рольової гри є наявність в ній уявної ситуації, що складається з сюжету і ролей, які приймають на себе діти в ході гри, і що включає своєрідне використання речей і предметів [1, с. 36].

Таким чином, предметні і сюжетно-рольові ігри – це види ігор дітей. Особливістю предметних ігор є маніпулятивна дія з предметами для досягнення ігрової мети. Основна особливість сюжетно-рольової гри - наявність в ній уявної

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>